

Syllabus Klimaat- en Milieuveiligheid

Basiskennis voor de milieufitte veiligheidsprofessional

Mei 2025

Voorwoord

Professionals werkzaam in de veiligheidssector moeten beschikken over kennis van één van de grootste veiligheidsrisico's van nu en de toekomst: klimaatverandering. Immers, hoe kunnen zij anders adequaat reageren en onze nationale veiligheid waarborgen?

Voor je ligt een syllabus met alles wat je over dit onderwerp moet weten als veiligheidsprofessional. En uit deze kennis komen ook de examenvragen die gesteld worden op het klimaatexamen op 28 mei 2025.

Het Klimaatexamen helpt je met het bijspijkeren van deze kennis, geeft wetenschappelijk onderbouwde handvatten én handelingsperspectief. Het examen wordt op verschillende plekken in het land gehouden op politiebureau's en de politieacademie.

Naast deze syllabus goed doorlezen, kun je ter voorbereiding ook nog een klimaatcollege volgen van 12.00 – 13.00 uur op 19 mei 2025 via MS teams.

Meld je snel aan voor het online college en het examen bij jou in de buurt via [Klimaatveiligheid.nl/klimaatexamen!](https://klimaatveiligheid.nl/klimaatexamen/)

We wensen je heel veel leerplezier en succes met het examen!

Marieke Markensteijn – De Groot
Margo Verbaarschot
Adinda van de Walle

De milieufitte politieambtenaar...

	Pagina
• ... Weet wat de oorzaken en gevolgen zijn van klimaatverandering, en wat we eraan kunnen doen als samenleving	4
• ... Weet waarom duurzaamheid en milieuveiligheid onderdeel van de politietaak is	7
• ... Is op de hoogte van de visie en strategie op duurzaamheid & milieuveiligheid van de Nationale Politie	9
• ... Maak zich druk om zijn leefomgeving en het gezond houden daarvan. Heeft oog voor signalen van milieucriminaliteit en weet waar deze te melden en muteren	23
• ... Denkt bij milieuveiligheid breder dan milieucriminaliteit door de portefeuille milieu en benoemt de milieu impact waar hij de kans krijgt en spreekt bij gelegenheid burgers aan op milieuvervuilend gedrag	24
• ... Bespreekt het onderwerp duurzaamheid met collega's en is kritisch over wat er op het werk gebeurt	25
• ... Spot kansen om werkprocessen te verduurzamen of te werken aan onze milieuveiligheid	26
• ... Is op de hoogte van effect van klimaatverandering op politiewerk.	32

Wat betekent duurzaamheid en milieuveiligheid voor de politie?

Duurzaamheid

Duurzaamheid betekent dat onze leefstijl niet nadelig is voor toekomstige generaties en de natuur. Mens, milieu en economie zijn in balans.

Milieuveiligheid

In een milieuveilige leefomgeving worden bedreigingen voor mens, natuur en milieu aangepakt en is de politie hierop voorbereid. Het gaat over het signaleren, handhaven en opsporen van criminaliteit die de leefomgeving schade toebrengt.

IPCC Rapport

Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) is opgericht door de Verenigde Naties. Hun doel is de beschikbare kennis op het gebied van klimaat, klimaatverandering en de gevolgen in kaart te brengen, door deze in rapporten samen te vatten.

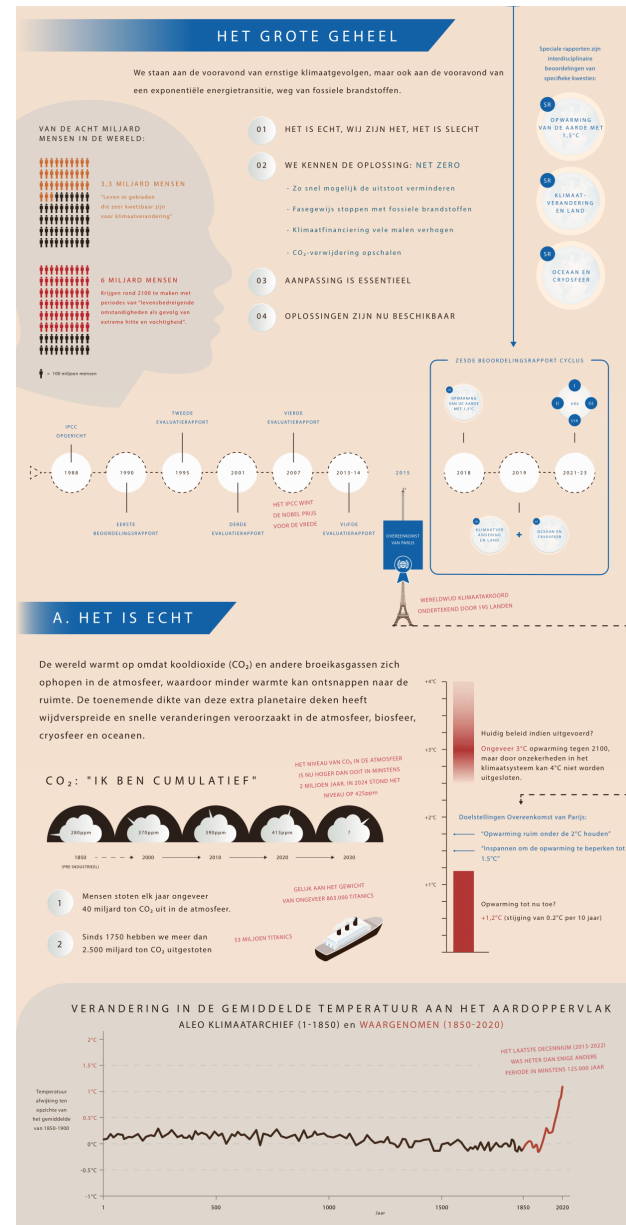
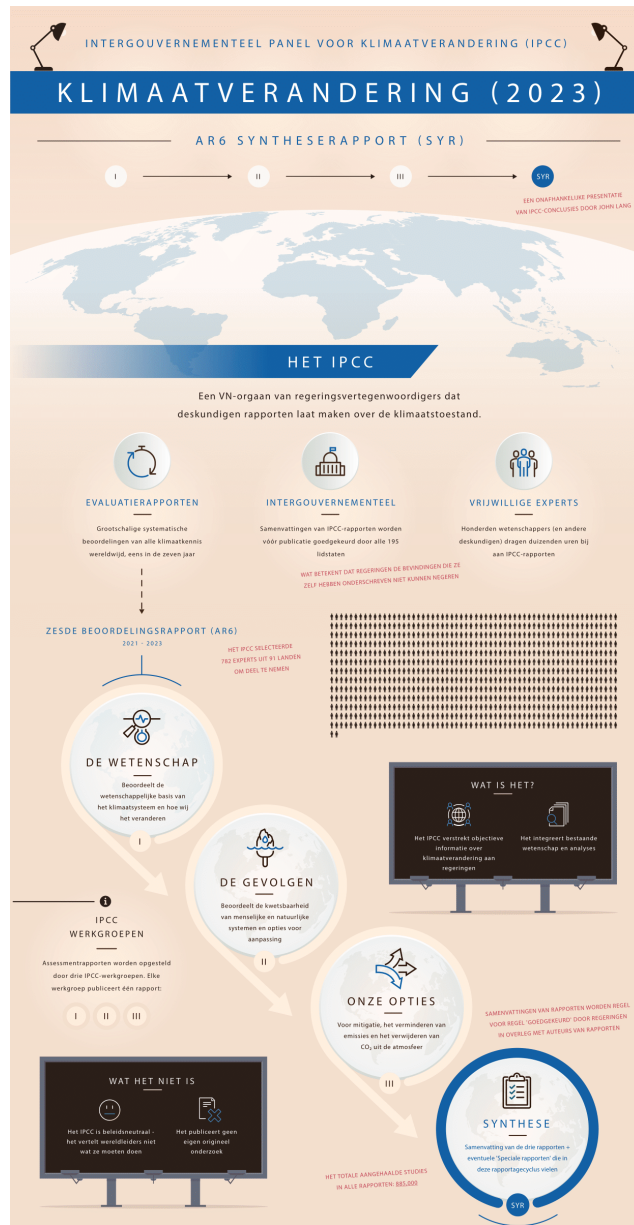
Op deze eerste pagina's praten we je bij over de laatste wetenschappelijke inzichte via een visuele samenvatting van het zesde evaluatierapport van het IPCC (2021-2023)

Je kunt dit overzicht ook vinden op <https://klimaatexamen.nl/ipcc-raport>

De informatie in dit overzicht gaat je helpen met het beantwoorden van de examenvragen uit het algemene deel van het klimaatexamen, en met het begrijpen wat er aan de hand is en wat we daar aan kunnen doen.

Het belangrijk dat veiligheidsprofessionals over betrouwbare informatie beschikken over grote problemen als klimaatverandering. Over dit onderwerp wordt veel mis- en desinformatie verspreid, wat bij kan dragen aan meningsverschillen en polarisatie over de manier hoe we het probleem aanpakken met elkaar.

Betrouwbare informatie is belangrijk voor het behoud van een gezonde democratie en rechtsstaat.

Orzaken/ gevolgen zijn van klimaatverandering en wat we er aan kunnen doen

KLIMAATBESTENDIGE ONTWIKKELING

Het verbinden van **MITIGATIE** om emissies te verminderen met **ADAPTATIE** strategieën om klimaatrisico's aan te pakken en het welzijn van mensen en ecosystemen te verbeteren.

Een snellere mitigatie van klimaatverandering, waarbij emissiepieken eerder plaatsvinden, vergroot de bijkomende voordelen en vermindert de risico's en kosten op lange termijn, maar vereist hogere initiële investeringen.

NU UITSTOOT VERMINDEREN ZAL DE STROOM STOPPEN

Vertrouwen op aanpassing is niet genoeg. Hoe meer we nu investeren in klimaat **MITIGATIE**, hoe beter we ons kunnen **AANPASSEN** en hoe minder het zal kosten. Hoe beter we ons kunnen aanpassen, hoe minder **VERLIES EN SCHADE**. Door nu effectieve en rechtvaardige klimaatmaatregelen te nemen, zullen verliezen en schade afnemen.

MITIGATIE

Verplichtende bepalingen om de CO₂ emissies terug te dringen kunnen de uitstoot van gasen verlagen

UITSTOOT HALVEREN TEGEN 2030

NETTO NIU VOOR 2050

HET NIEUWERE WE DE AANPAK OP OEFENINGEN MET LAGERE EN VERHOOGDE KOSTEN WERKT AANPASSINGEN VEELKEER SNELLER

DE PRIJS DIE WE BETRIJFENDE MIJNEN BETREFFT HET NIEUWERE WE DE AANPAK OP OEFENINGEN MET LAGERE EN VERHOOGDE KOSTEN WERKT AANPASSINGEN VEELKEER SNELLER

AANPASSING

Maaktake de gevolgen eigen waarden, wordt aanpassing flexibeler en veerkrachtiger

DE PRIJS DIE WE BETRIJFENDE MIJNEN BETREFFT HET NIEUWERE WE DE AANPAK OP OEFENINGEN MET LAGERE EN VERHOOGDE KOSTEN WERKT AANPASSINGEN VEELKEER SNELLER

VERLIES & SCHADE

"Een snellere, snelle & aanhoudende mitigatie en versnelde implementatie van aanpassingsmaatregelen in dit decennium zullen de verliezen en schade voor mensen en ecosystemen verminderen en extra voordelen opleveren, vooral voor de luchtkwaliteit en gezondheid"

"Het toegenomen opwarmen van de aarde remains onafwendbaar en schade zal"

VERLIES EN SCHADE ZIJN VERHOOGD EN ONAFWENDBAAR ALS KOSTENREDELIJK DOOR ALTERNATIEVE KAMPEN ZIJN TOEGELIJD OP HOGERE KOSTEN EN VERHOOGDE KOSTEN WERKT AANPASSINGEN VEELKEER SNELLER

G. OPLOSSINGEN ZIJN NU BESCHIKBAAR EN GOEDKOOP

De mitigatie-opties die beschikbaar zijn voor minder dan €100 per ton CO₂e zouden de wereldwijde uitstoot tegen 2030 met ongeveer de helft kunnen verminderen*. Als deze 'fruitschaal van opties' volledig wordt ingezet, blijft 1.5°C in zicht

- 1 We moeten de schone technologie en opties die nu beschikbaar zijn snel inzetten
- 2 En investeren in het verlagen van de kosten van technologieën van morgen

LAAGHANGEND FRUIT

Gedurende reproducties die het opwarmen of minder dan \$10 per ton CO₂e kosten

HOGER HANGEND FRUIT

Mogelijk te beschrijven sectoren of opkomende technologieën waar innovatie en investeringen nodig zijn om op te schalen

Er zijn meerdere mogelijkheden om klimaatacties op korte termijn op te schalen. Wind, zonne-energie en elektrische auto's zijn op de groeifase van hun 'S-curve' trajecten; vroege investeringen in opkomende schone technologieën (vooral in moeilijk te reduceren sectoren zoals staal en chemie) moeten hun trajecten op de S-curve versnellen.

Er zijn meerdere mogelijkheden om klimaatacties op korte termijn op te schalen. Wind, zonne-energie en elektrische auto's zijn op de groeifase van hun 'S-curve' trajecten; vroege investeringen in opkomende schone technologieën (vooral in moeilijk te reduceren sectoren zoals staal en chemie) moeten hun trajecten op de S-curve versnellen.

GOED VOOR > 10% VAN DE EMISSIES VAN DE ENERGIEVOORZIENING IN 2019

- WIND & ZON
- EFFICIENTERE SCHEEP- EN LUCHTVAART
- ENERGIE REDUCTIE
- VERMINDEREN UITSTOOT VAN DE LANDBOUW
- AFVANG EN OPSLAG VAN Koolstof (CCS)
- BIO-ELECTRICITEIT (BIJV. BECCS)
- VERMINDEREN UITSTOOT VAN DE LANDBOUW
- ZWARE INDUSTRIE ZOALS STAAL
- GEAVANCEERD NUCLEAIR
- VOEGTUIGBRANDSTOFFEN
- EFFICIENTERE SCHEEP- EN LUCHTVAART
- ELECTRISCHE VOERTUIGEN
- MINDER ONTBOSSEING
- KOOLSTOFOPSLAG IN DE LANDBOUW
- VERMINDEREN METHAANEMISSIES VAN FOSSIELE BRANDSTOFFEN
- ZUINIGERE VOERTUIGEN
- OPENBAAR VERVOER & FIETSEN

"De haalbaarheid van deze opties wordt vergroot door RANDVOORWAARDEN"

- INNOVATIE
- KLIMAAT BESTUUR
- INSTITUTIONELE CAPACITEIT
- GELDSTROMEN

H. DE CO₂-EMISSIECURVE BIJGT

Wereldwijd is de totale door de mens veroorzaakte CO₂-uitstoot de afgelopen tien jaar grofweg gestabiliseerd. De revolutie op van hernieuwbare energiebronnen en een krachtiger klimaatbeleid hebben ons verwijderd van de meest sombere klimaatvoorzichten.

- KLIMAATBELEID IS WIJDEVERSPREID**
Minstens 54 landen hebben wetten voor het beperken van de klimaatverandering en 150 landen hebben doelen gesteld om halverwege deze eeuw klimaatneutraal te zijn
- GOEENE ENERGIE IS GOEDKOOP GEWORDEN**
En wordt elke dag goedkoper. Verschillende koolstofarme technologieën hebben snelle vooruitgang geboekt - in kosten, prestaties en toepassing
- ONTKOPPELING IS WERKLIJKHEID GEWORDEN**
Voor sommige landen is het niet langer een kwestie van kiezen tussen economische groei en emissiereductie

HET BELEID IN DE AANPAK VAN MITIGATIE BETEKENT ALS GEVOLG VAN DE RECORDBROEIJ IN GROENE ENERGIE, DAT DE UITSTOOT 4-10% LAGER IS DAN UITSTOOTER - IN 2024 KUNNEN OGAN DALLEN

TEN MINSTE 18 LANDEN HEBBEN GEDELENDE MEER DAN 10 JAAR ABSOLUTE REDUCTIES IN PRODUCTIE EN CONSUMPTIEGERELATEERDE CO₂-EMISSIES WETEN TE REALISEREN

ZONNE- & WINDCAPACITEIT

In 2023 is de wereldwijde jaarlijkse groei van hernieuwbare capaciteit met 50% toegenomen tot bijna 510 gigawatt. De hoogste groeisnelheid is in twintig jaar.

In 2025 zullen hernieuwbare energiebronnen steenkool inhalen en de grootste bron van elektriciteitsopwekking worden. (IEA, 2024)

KOSTEN
↓ 85% (2010-2021)

KOSTEN
↓ 55% (2010-2021)

Er wordt nu 25x meer zonnepanelen geproduceerd dan tien jaar geleden.

Er wordt nu 5x meer windenergie geproduceerd dan tien jaar geleden.

IN 2019 DUURDE HET GEMIDDELD EEN MAAND OM EEN GIGAWATT AAN ZONNECAPACITEIT OP TE WERKEN. NU DUURT HET EEN DAG.

ELECTRISCHE VOERTUIGEN & BATTERIJEN

TOEGEVING
↑ x100 (2010-2021)

KOSTEN
↓ 85% (2010-2021)

De wereldwijde elektrische vloot schiet omhoog

Kosten zijn gedaald tot minder dan een achtste die in 2010.

WERELDWIJDE VLOOT VAN ELECTRISCHE VOERTUIGEN (MILJOENEN)

IN NOORWEGEN IS 82% VAN DE NIEUW VERKOPTE VOERTUIGEN VOLLEDIG ELECTRISCHE IN 2023

De mix van beleidsinstrumenten die de kosten hebben verlaagd en de overstat hebben gestimuleerd, omvat publieke onderzoek en ontwikkeling, financiering voor demonstratie- en proefprojecten en instrumenten die de vraag stimuleren, zoals subsidies om schaalgroottes te bereiken.

CONCLUSIE

Twee elementen zullen bepalen hoe ernstig de klimaatverandering de menselijke beschaving en de natuur zal beïnvloeden. Beide zijn onzeker.

- 1 Hoe het klimaatsysteem reageert op een bepaalde hoeveelheid CO₂-uitstoot
- 2 Hoeveel CO₂ we uitstoten in de atmosfeer van de aarde

Over het tweede element hebben we controle. Wij bepalen onze toekomst.

WERELDEN UIT ELKAAR

Onwaarschijnlijk maar niet volledig uit te sluiten

Waarschijnlijk bereik van het huidige klimaatbeleid

Noodzakelijk, haalbaar & wettelijk

By John Lang Energy8Climate Creative Commons

BEGRIP, GEBRUIK EN DEEL

WAAKZAAM EN DIENSTBAAR ZEGGEN, IS NIET PER SÉ WAAKZAAM EN DIENSTBAAR ZIJN.

Je doet er toe.
Je voorkomt blauwe plekken
Helpt daklozen uit de goot
en maakt een vuist
tegen drugsbazen
en ander schorriemorrie
dat de wereld in kijkt
met kwade bedoelingen.

Niet alleen wat je doet, doet ertoe
Wie je bent doet ertoe
Je trekt een grens bij racisme,
Je bent mild voor die puber
die het zelf even niet meer snapt.
Je bent waakzaam en dienstbaar.

Aan vrijheid,
solidairiteit,
rechtvaardigheid.

Wat je doet is nooit genoeg
Dat hoort bij ons beroep.
Wie je bent, is dat genoeg?
Moedig, betrouwbaar, verbindend,
Integer

De wereld staat op zijn kop
en tijden van chaos schreeuwen
om ons.

Waakzaam en dienstbaar
Is werken aan onze waarden.

Rechtvaardig
is ons beschermen tegen verstikking
in een koolstofdeken.
Solidair is
het eerlijk verdelen
van onze leefomgeving.
tussen nu en straks
tussen rijk en arm.
Werken aan vrijheid is
werken aan een schone wereld
waarin onze kinderen
rondhuppelen in een tuin
vol bijen en vlinders.

Waakzaam en dienstbaar is
de weg wijzen
in een revolutie
naar een leefbare toekomst

Makkelijk is het niet
Maar wie maakte ooit verschil
in zijn comfortzone?

En het doet ertoe
je doet ertoe.

Weten + kunnen+ willen = doen

Een netelige kwestie in de duurzaamheidstransitie is dat kennis alleen ons niet in beweging krijgt.

Om te veranderen moet je het probleem én jouw rol in dat probleem ook voelen. Zoals iets binnen kan komen via kunst of poëzie.

6 REDENEN WAAROM KLIMAAT POLITIEWERK IS

Voorbeeldrol

De gehele Rijksoverheid heeft een voorbeeldrol. Als meest zichtbare uitvoeringsorganisatie van die overheid moeten wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en onze rechtsstaat beschermen.

Impact op politiewerk

De opwarming van de aarde en aantasting van het milieu hebben directe gevolgen voor het politiewerk. Zo moeten we rekening houden met gebrek aan middelen door grondstoffentekort, grootschalige inzet bij (klimaat)rampen en meer onrust en protesten.

Legitimiteit

Als samenleving hebben wij afspraken met elkaar gemaakt om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Óók de politie is onderdeel van die samenleving. Hoe geloofwaardig ben je nog als je milieuagenten in dieselauto's over de Veluwe pruttelen?

Uniek door kernfunctie

Als politie kunnen we onze rol en bevoegdheden inzetten om de leefomgeving te beschermen. We staan in de positie om grote vervuilers op te sporen, en te adviseren bij nieuwe wetsvoorstellen die het aanpakken van milieuproblemen vergemakkelijken.

Veiligheidsrisico

Klimaatverandering bedreigt de veiligheid door o.a. klimaatrampen, schaarste en nieuwe criminaliteitsvormen. Deze bedreigen de maatschappelijke stabiliteit en orde, en beïnvloeden de openbare veiligheid en operationele inzet van de politie.

Toekomstbestendige werkgever

Voor (nieuwe) medewerkers is de klimaatimpact van een werkgever een belangrijke factor bij het zoeken naar een baan. Een duurzame politie is dus een aantrekkelijke werkgever, in het bijzonder voor mensen met een sterk moreel kompas.

Visie op Duurzaamheid & Milieuveiligheid*

Onze korpsbrede duurzaamheidsopgave

Elke dag zetten duizenden politiemensen zich als één korps in voor een veilige en rechtvaardige samenleving.

Een veilig leefmilieu is een grondrecht en een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van onze samenleving en dus ook van de politie. Toenemende bedreigingen voor de leefomgeving, zoals een veranderend klimaat, leveren veiligheidsrisico's en leiden tot maatschappelijke onrust.

Daarom neemt de politie haar verantwoordelijkheid in de transitie naar een duurzamere samenleving. Klimaatverandering, milieuvervuiling en verlies van biodiversiteit zijn complexe dreigingen die vragen om een strategische aanpak.

Een toekomstbestendige politie is een politie die werkt aan duurzaamheid en milieuveiligheid. Dit is een opgave die gaat over klimaat, milieu, schaarste in voedsel en grondstoffen, biodiversiteit, gezondheid en daarmee over veiligheid. Het betekent dat de politie inspeelt op de gevolgen van een veranderend klimaat en de duurzaamheidstransitie, dat de politie werkt aan verduurzaming van haar eigen organisatie en bijdraagt aan een grotere milieuveiligheid.

Het is in de strategische agenda 2025-2030 benoemd als transformatief thema dat alle andere onderdelen van ons werk doorkruist en overlapt. Een thema waarop we een korpsbrede opgave te vervullen hebben.

Een opgave met één gedeelde ambitie

De politie draagt bij aan veiligheid en leefbaarheid door te verduurzamen, zich actief in te zetten voor milieuveiligheid, en in te spelen op de gevolgen van onvermijdbare veranderingen van onze leefomgeving.

Wat gebeurt er om de politie heen?

Klimaatverandering

Is de politie voorbereid op omstandigheden van extreem weer en weten we hoe we hiermee om kunnen gaan?

Milieuvervuiling

Zetten wij onze bevoegdheden voldoende (gericht) in om bedreigingen voor het milieu te signaleren en effectief aan te pakken?

Verlies van biodiversiteit

Reageren wij adequaat op bestaande én nieuwe vormen van klimaatcriminaliteit die de flora en fauna in onze leefomgeving schade toebrengen?

Samen door de Verenigde Naties benoemd als de Triple Planetary Crisis. Deze bedreigingen hebben ook schaarste in grondstoffen, veranderende wet- en regelgeving en maatschappelijke onrust tot gevolg.

Waarom moet de politie handelen?

- 1 Milieuproblematiek is een groot veiligheidsrisico en raakt de politietaak.
- 2 Verduurzaming raakt de legitimiteit van de politie.
- 3 De politie heeft een rol om bij te dragen aan een milieuveilige samenleving.
- 4 De politie moet toekomstbestendig blijven.

Het is om meerdere redenen belangrijk dat de politie werkt aan deze opgave:

1 Milieuproblematiek is een groot veiligheidsrisico en raakt de politietaak

De politie heeft direct te maken met de bedreigingen van de leefomgeving. Deze raken niet alleen onze veiligheid, maar ook de continuïteit van de operationele inzet van de politie. Daar moeten we ons op voorbereiden. De organisatie moet nadenken over de weerbaarheid en continuïteit van cruciale bedrijfsprocessen in perioden van extreem weer, zoals overstromingen. Waar is de kans op overstromingen zo klein mogelijk? En kunnen voertuigen uitrukken in situaties van extreme regenval en overstromingen? Ook moet de organisatie rekening houden met de afhankelijkheid van schaarse grondstoffen en zorgen dat collega's veilig kunnen werken in perioden van extreme hitte.

De politie zal vaker moeten handelen in crisis-op-crisissituaties en noodhulp verlenen bij de gevolgen van klimaatrampen. De transitie naar een schonere wereld betekent dat de hele samenleving zich moet aanpassen. Die verandering brengt criminaliteit, veel maatschappelijke onrust en polarisatie met zich mee. Ook daar heeft de politie mee te maken. Een deel van de samenleving eist een snellere verduurzaming en aanpak van milieucriminaliteit, onder meer via rechtszaken en demonstraties. Bij een ander deel van de samenleving leiden de stappen die de overheid zet om te verduurzamen tot ongemak en ontbreekt het aan draagvlak.

2 Verduurzaming raakt de legitimiteit van de politie

De transitie naar een duurzame samenleving verandert de visie op welk gedrag acceptabel, verwerpelijk of onwettig is. Zo stellen de Europese Unie en de Nederlandse overheid steeds strengere wet- en regelgeving vast om de negatieve impact op het milieu en klimaat te verkleinen. Er komen voor organisaties steeds meer wetten en regels om transparant te rapporteren over de impact op mens en natuur.

De politie heeft een voorbeeldrol in de maatschappij. Wij houden ons daarom nadrukkelijk aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van duurzaamheid om daarmee als een van de meest zichtbare overheidsorganisaties haar legitimiteit als handhaver te behouden.

Klimaatwet. In de Klimaatwet staan onder meer de doelen om de uitstoot van CO₂ te verminderen in **2030** ten opzichte van 1990. In **2050** wil Nederland klimaatneutraal zijn wat betekent dat er niet méér broeikasgassen worden uitgestoten dan de natuur kan opnemen. Ook wil Nederland in **2050** volledig circulair zijn, dat wil zeggen zo min mogelijk afval en geen verspilling van grondstoffen.

We maakten ontzettend veel uren en je hoorde niemand klagen. We hadden allemaal hetzelfde voor ogen, namelijk: mensen helpen.

Groepscommandant, 39 jaar

3 De politie heeft een rol om bij te dragen aan een milieuveilige samenleving

De politie heeft met haar rol en bijzondere bevoegdheden de mogelijkheid om, in afstemming met de gezagsdragers, bij te dragen aan het vergroten van de milieuveiligheid. Vanuit het oogpunt van een veilige samenleving nu én in toekomst is het aanpakken van delicten met een grote impact op het milieu belangrijk.

De politie kan de leefbaarheid en het milieu verbeteren door die vormen van criminaliteit te bestrijden die de leefomgeving schade toebrengen, en door niet-strafbare schade aan het milieu te melden bij partners die invloed hebben op het beperken daarvan.

De politie kan overtredingen of misdrijven die een hoge impact op het milieu hebben, bestrijden. Denk hierbij aan milieucriminaliteit, drugscriminaliteit, te hard rijden of handel in nepmerkkleding. De veranderingen in wet- en regelgeving leiden tot andere vormen van criminaliteit die het klimaat- en milieubeleid ondermijnen. Voorbeelden daarvan zijn fraude in de herkomst van materialen, het verspreiden van desinformatie en greenwashing.

Door vanuit de politietoekomst naar duurzaamheid te kijken, beschermt de politie de leefomgeving, dringt het de aantasting daarvan terug en draagt het bij aan een verantwoorde omgang met het milieu.

Greenwashing. Greenwashing is een onderwerp dat in de belangstelling staat van milieuorganisaties en overheden. Bij greenwashing doen partijen zich groener voor dan ze eigenlijk zijn. In het buitenland zijn er al voorbeelden van strafzaken. Ook in Nederland zou greenwashing onder bepaalde omstandigheden strafbaar kunnen zijn, bijvoorbeeld in het geval van valsheid in geschrifte en oplichting.

4 De politie moet toekomstbestendig blijven

Boerenprotesten, blokkades van de A12 door Extinction Rebellion en energiearmoede in de samenleving laten zien dat de opgave binnen en buiten de organisatie steeds urgenter wordt. Het is niet iets van de toekomst, het speelt nu.

In 2019 tekenden ruim tweeduizend collega's een petitie waarin zij de organisatie vroegen om te verduurzamen en om milieuveiligheid hoger op de agenda te zetten. Ook toekomstige medewerkers hechten steeds meer waarde aan een duurzame werkgever.

Ook heeft politieonderwijs een belangrijke rol in het toekomstbestendig blijven van de organisatie. Het onderwijs moet doorontwikkelen om zo te anticiperen op de vaardigheden die de politieorganisatie nodig heeft nu én in de toekomst.

Strategie Duurzaamheid & Milieuveiligheid

Onze groene ambities

De politie draagt bij aan de veiligheid en leefbaarheid door de negatieve impact op milieuveiligheid te verkleinen, de positieve impact te vergroten en door zich voor te bereiden op de gevolgen van de veranderingen in onze samenleving. Deze ambitie wordt vormgegeven met vier opgaven:

Eigen organisatie verduurzamen

Als politie verkleinen wij onze negatieve impact op het milieu door de organisatie te verduurzamen, leveranciers te bewegen duurzame keuzes te maken en te werken aan een toekomstbestendige politie.

Milieuveiligheid door politiewerk

Als politie vergroten wij onze positieve impact op het milieu door onze rol en bevoegdheden in te zetten om de leefomgeving te beschermen.

De politieorganisatie voorbereiden

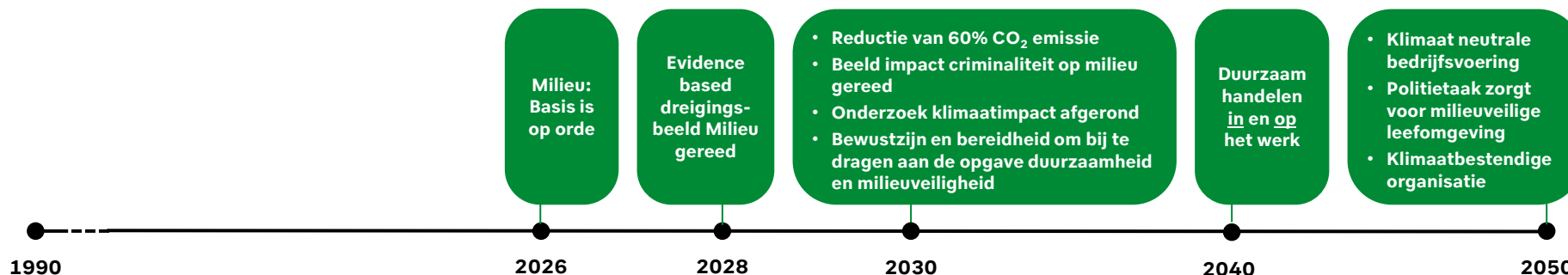
Als politie spelen wij in op de milieuproblematiek en het veranderend klimaat. Wij doen onderzoek naar de impact op de organisatie en vertalen dit naar de bedrijfsvoering en operatie.

Duurzaam handelen speelt een sleutelrol in de route naar een toekomstbestendige organisatie. Dit vraagt om bewustwording, betrokkenheid en duurzaam doen. Het is een opgave die raakt aan alle onderdelen van de organisatie. Verandering is geen doel op zich, maar ons handelen is ondersteunend aan het behalen van onze doelstellingen.

Onze ambities samengevat:

2.1 Eigen organisatie verduurzamen

Bedrijfsvoering

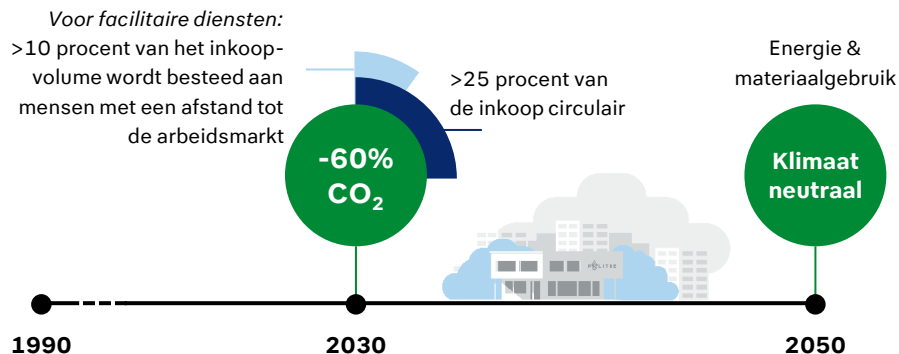
Als grootste werkgever van Nederland met circa 65.000 medewerkers, 900 gebouwen, 14.000 voertuigen en een jaarlijkse inkoop van meer dan 2 miljard euro hebben we een grote impact op het milieu.

Om de eigen organisatie te verduurzamen zetten we in op:

- 1 Verkleinen van onze ecologische voetafdruk, met een focus op vier bedrijfsvoeringonderdelen:
 - Vervoer
 - Huisvesting
 - Informatievoorziening
 - Facilitaire diensten
- 2 Verduurzaming operationele processen
- 3 Maatschappelijk verantwoord inkopen
- 4 Duurzaam werkgeverschap

Om dit te realiseren hebben we concrete doelen en ambities geformuleerd.

Ambities Eigen organisatie verduurzamen:

Milieu

De politie levert een bijdrage aan het Nederlandse klimaatakkoord door de uitstoot van CO₂ te verminderen. Om als een van de meest zichtbare overheidsorganisaties haar legitimiteit als handhaver te behouden, houdt de politie zich nadrukkelijk aan deze wettelijke verplichtingen. In overeenstemming met Europese wet- en regelgeving en het Nederlandse klimaatbeleid reduceren we 60 procent van onze CO₂-uitstoot in **2030** ten opzichte van 1990.

In **2050** is onze bedrijfsvoering volledig klimaatneutraal en circulair. We zetten in op energie besparen, het gebruiken van duurzaam opgewekte energie (hernieuwbare energie), en op het zo efficiënt en schoon mogelijk gebruiken van energie. Ook zetten we concreet in op het verminderen, hergebruiken en recyclen van grondstoffen en verantwoorde materiaalkeuzes.

Daarnaast leveren we een bijdrage aan bredere thema's, namelijk biodiversiteit en klimaatadaptatie. In onze transitie naar een duurzame organisatie houden we rekening met het voorkomen van milieuschade en benutten we kansen op natuurherstel, met als doel om bij te dragen aan een betere natuurkwaliteit.

Sociaal

De eigen organisatie verduurzamen gaat over meer dan alleen de impact op het milieu. Deze opgave gaat ook over gezondheid, opleiding en ontwikkeling, diversiteit en inclusie. En daarmee over het zijn van een duurzame werkgever voor iedereen. We werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en spreken een nieuwe generatie aan om bij de politie te komen werken. We werken aan duurzame arbeidsvoorwaarden en dagen de markt uit om duurzame producten te leveren.

Duurzaamheid heeft zowel een milieu- als een sociaal perspectief. Een groot deel van de sociale opgave is belegd in andere korpsbrede visies. Daar waar van toepassing worden de raakvlakken benoemd. In de visie op duurzaamheid en milieuveiligheid ligt de focus op maatschappelijk verantwoord inkopen en een duurzame en toekomstbestendige werkgever willen zijn.

1 Verkleinen van onze ecologische voetafdruk, met een focus op:

Vervoer:

- We verlagen onze CO₂-uitstoot van zowel het dienstvervoer (vervoer voor operationele doeleinden) als van het werkgebonden vervoer (dienstreizen en woon-werkverkeer).
- We vergroenen ons wagenpark door over te stappen op elektrische voertuigen die op 100 procent groene Nederlandse stroom rijden.
- We verminderen en vergroenen het aantal kilometers dat we maken voor werkgebonden vervoer.

Huisvesting:

- We verminderen het gebruik van gas en elektriciteit om zo bij te dragen aan 60 procent CO₂-reductie in **2030** en de doelstelling om klimaatneutraal te zijn in **2050**.
- We streven naar een klimaatadaptieve, circulaire en natuurinclusieve vastgoedportefeuille in **2050**.

Informatievoorziening:

- We verminderen het gebruik van energie en grondstoffen voor onze informatievoorziening. Denk hierbij aan ICT-apparatuur, software en datacenters.

Facilitaire diensten:

- We richten onze facilitaire diensten circulair in. We streven ernaar dat in **2030** vijf portefeuilles circulair zijn: bijvoorbeeld *kleding en uitrusting, eten en drinken, grondstofmanagement, kantoormeubilair* en *schoonmaak*.
- We werken toe naar volledig circulair ingerichte portefeuilles in **2050**.

Het gaat hier met name over de inkoop van de benodigde producten en diensten. Daarom streven wij er ook naar om het inkoopproces te verduurzamen. Zie het kopje 'Maatschappelijk verantwoord inkopen' voor meer informatie (pagina 10).

2 Maatschappelijk verantwoord inkopen

We nemen onze verantwoordelijkheid om de markt ertoe te zetten om de juiste vragen te stellen en om duurzame keuzes te maken. Ons doel is om maatschappelijk verantwoord opdracht te geven en in te kopen, met een focus op zes thema's: klimaat, milieu, circulariteit, ketenverantwoordelijkheid, social return (het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) en diversiteit en inclusie. We volgen daarbij het advies van het ministerie van Economische Zaken. Samen met de opdrachtgever en de markt wordt bij iedere aanbesteding bepaald welke thema's meegenomen worden in het verwervingsproces.

Nieuw leven voor politiekleding. "Poloshirts, jassen, broeken, ondergoed, schoenen en sokken. Alle geretoureerde politiekleding komt terecht bij een sociale werkplaats voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door deze samenwerking krijgt politiekleding een tweede leven. De eerste optie is altijd hergebruik; een broek die weer als broek gebruikt kan worden bijvoorbeeld. En als de kleding niet opnieuw ingezet kan worden dan kan het ook een andere bestemming krijgen. Zo zijn er al laptoptassen, kookschorten en portemonnees gemaakt van oude politiekleding."

Marloes Siewes, senior projectadviseur confectie en textiel

3 Verduurzamen operationele processen

Naast het verduurzamen van de vier bedrijfsvoeringonderdelen zetten we ook in op het verduurzamen van de operationele processen. Want de verduurzaming van operationele processen draagt niet alleen bij aan het verkleinen van de ecologische voetafdruk, maar biedt ook kansen om slimmer en efficiënter te werken.

Digitalisering politiedossier. Voorheen moest Enya Stam haar dossier met papieren documenten samenstellen, waarbij de kans groot was dat PV's niet ondertekend waren of zoekraakten. Dossiers werden vervolgens naar de procesadministratie vervoerd, gekopieerd en gearchiveerd en daarna naar het OM vervoerd. Dat is met de invoering van het digitaal procesdossier verleden tijd. Nu kan Enya alles digitaal ondertekenen, samenstellen en delen met het OM. Hiermee bespaart ze veel papier, kilometers en tijd. "Het is een verademing om met de tijd mee te gaan, het maakt mijn werk vele malen makkelijker, leuker en het draagt bij aan de duurzaamheidsdoelen van de politie."

Enya Stam, generalist Tactische Opsporing

4 Duurzaam werkgeverschap

We zetten onze mensen duurzaam in en we zijn een aantrekkelijke en duurzame werkgever.

Wie werkt bij de politie krijgt te maken met fysieke, mentale en morele uitdagingen. Collega's worden dagelijks geconfronteerd met complexe situaties en ingrijpende gebeurtenissen.

De politie zet in op een veilig, gezond en weerbaar korps. Verschillende korpsbrede expertisegebieden geven hier invulling aan:

1. Arbeidsvoorwaarden en rechtspositie
2. Personeelsbeleid (inclusief Politie voor iedereen)
3. Onderwijs en ontwikkeling
4. Organisatiebeleid (inclusief veilig en gezond werken)

De effecten van klimaatverandering en de duurzaamheidstransitie in de samenleving hebben (in)direct effect op het welzijn, de gezondheid en de veerkracht van politiemedewerkers. In de maatschappij zien we dat de duurzaamheidstransitie voor onrust kan zorgen, maar ook intern kan die transitie tot spanningen leiden. Goed werkgeverschap betekent een manier vinden om ook hiermee om te gaan. Ook dit is onderdeel van de opgave.

Goede arbeidsvoorwaarden zorgen voor koopkracht en beschermen collega's tegen energiearmoede. Daarnaast is duurzaam werkgeverschap een belangrijke randvoorwaarde om een aantrekkelijke werkgever te blijven voor de volgende generaties. Denk aan de arbeidsvoorwaarden die de politie haar medewerkers biedt, zoals het faciliteren van duurzaam woon-werkverkeer en het vergroenen van het vliegbeleid. En denk ook aan secundaire arbeidsvoorwaarden waardoor medewerkers thuis energiebesparende aanpassingen kunnen doen.

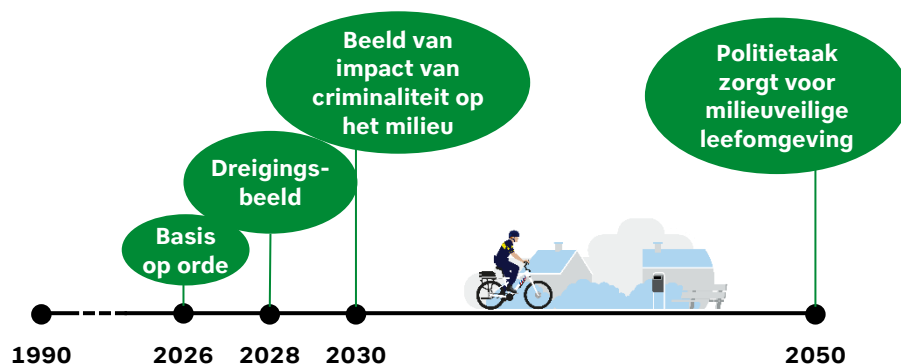
2.2 Milieuveiligheid door politiewerk

Rol en bevoegdheden

De bescherming van het leefmilieu is een grondrecht dat onze inzet vereist. Waar we in onze duurzaamheidsopgave de focus leggen op het verminderen van onze negatieve impact op het milieu, maken we in de milieuveiligheidsopgave juist zo veel mogelijk gebruik van onze mogelijkheden om positieve impact op het milieu te maken. We verbeteren de leefbaarheid en het milieu door die vormen van criminaliteit te bestrijden die de leefomgeving schade toebrengen, en door niet-straftbaar gestelde schade aan ons milieu te melden bij die partners die invloed hebben op de aanpak daarvan.

Om deze groeiende opgave effectief uit te voeren, blijven we als politie investeren in bewustzijn, mensen en middelen, vakmanschap en onderzoek naar de meest betekenisvolle interventies. Ontwikkelingen in de samenleving laten zien dat de urgentie voor het beschermen van de leefomgeving toeneemt. Het strafrecht wordt steeds vaker ingezet om hierop te reageren.

Ambities Milieuveiligheid door politiewerk:

Sprekende voorbeelden zijn onderzoeken naar ernstige vervuiling door grote multinationals en hun leidinggevenden. Naast deze rechtszaken zijn er ook ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving. Het is belangrijk dat de politie wendbaar is en in kan spelen op deze ontwikkelingen. Dit doet de politie, in nauwe samenwerking met de andere partners als het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH- stelsel).

Richtlijn Milieucriminaliteit. De herziene Richtlijn Milieucriminaliteit is op 20 mei 2024 in werking getreden. Hierdoor moet Nederland gedragingen strafbaar stellen die schadelijk zijn voor de leefomgeving én moet Nederland hogere straffen opleggen als sprake is van aanzienlijke milieuschade. Ook kunnen bedrijven zich niet altijd meer op hun milieuvergunning beroepen als zij strafrechtelijk worden aangesproken. Meer inzet op handhaving van het milieustrafrecht wordt daarmee enorm belangrijk om milieuschade te voorkomen. Want wat stelt het strafrecht voor zonder serieuze handhaving?

Toelichting ambities:

- In **2026** is de basis op orde voor het bestrijden van milieucriminaliteit in samenwerking met onze partners en is er een landelijk dekkend stelsel van provinciale omgevingsbeelden; weergaven van de status van milieucriminaliteit in de omgeving, voorzien van informatie door alle ketenpartners.
- In **2028** is ons dreigingsbeeld milieucriminaliteit 'evidence based'; gebaseerd op door politie en partners ingewonnen informatie.
- In **2030** hebben we een duidelijk beeld van de impact van alle vormen van criminaliteit op het milieu. Dat beeld gebruiken we bij de prioritering van ons politiewerk. Hierbij streven we naar een professionele balans met onze andere taken om een zo groot mogelijk effect te hebben op de milieuveiligheid.
- In **2050** is de optimale uitvoering van de politietoek voor een veilige en gezonde natuurlijke leefomgeving blijvend robuust georganiseerd.

De politie draagt in dit stelsel op twee manieren bij:

Taak | Handhaven en opsporen

De politie streeft in samenwerking met haar partners naar het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu. Dit betekent veranderingen binnen de politiemilieutaak, zowel voor de handhaving, intelligence, tactiek en expertise. Deze zogeheten ontwikkelopgave is vastgelegd in de strategie politiemilieutaak 2.0.

Door de milieutaak uit te breiden, kunnen we milieucriminaliteit beter aanpakken. Behalve milieudelicten of overtredingen van de Omgevingswet (de wet die alles regelt voor de ruimte waarin we wonen en werken, de leefomgeving) zijn er ook andere handelwijzen met een negatieve impact op het milieu. Zo hebben het produceren van drugs en nepmerkkleding een grote impact op het milieu, net als het energieverbruik van grootschalige cybercriminaliteit. Ook met het optreden tegen andere milieubelastende strafbare activiteiten zoals snelheidsovertredingen of illegale handel in vuurwerk dragen wij bij aan het beschermen van onze leefomgeving.

Het is aan de politie om bestaande en nieuwe wetten en regels te handhaven en strafbaar gedrag op te sporen en samen met de VTH-partners aan te pakken.

Rol | Signaleren, anticiperen en waarschuwen

Naast het aanpakken van criminaliteit heeft de politie de rol om te signaleren, te anticiperen en te waarschuwen. Ook als het gaat om milieuschade nu en in de toekomst en het effect daarvan op de veiligheid van de samenleving. Zo kan de politie gedrag begrenzen dat schadelijk is of de klimaatdoelstellingen ondermijnt. Voorbeelden hiervan zijn het bestrijden van greenwashing en desinformatie die verspreid wordt door bedrijven die de klimaattransitie af willen remmen. Ook kan de politie adviseren over versturende interventies bij (nog) niet-vervolgbare milieuvervuiling.

De politie adviseert politiek-bestuurlijke partners bij toekomstige dreigingen en ongewenste bijeffecten van wet- en regelgeving. Zo kan zij de negatieve impact op het milieu zo veel mogelijk voorkomen en maximaal bijdragen aan een veilige leefomgeving.

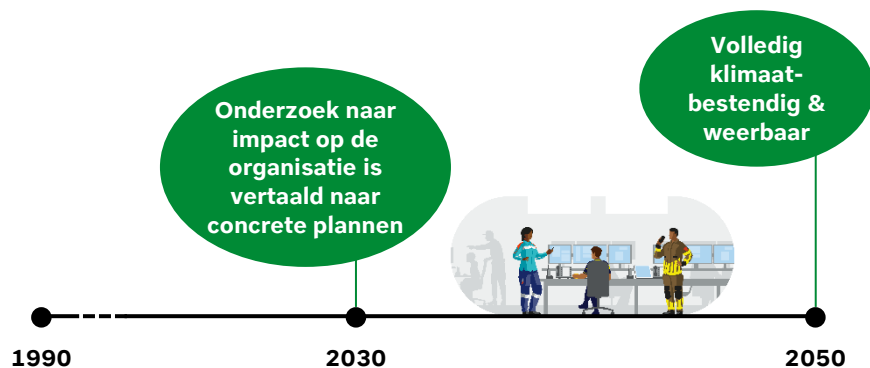
2.3 De politieorganisatie voorbereiden

Vorbereiden op

Klimaatverandering, milieuvuiling en verlies van biodiversiteit vormen een groot risico voor de (nationale) veiligheid. Er komt veel op onze organisatie af, zowel op de bedrijfsvoering als op het operationele werk. Denk aan bosbranden, overstromingen, klimaatmigratie of nieuwe vormen van criminaliteit door bijvoorbeeld schaarste van grondstoffen. Maar denk ook aan het maatschappelijk ongenoegen en de onrust die een gevolg kunnen zijn van deze ontwikkelingen, zowel intern als extern.

We bereiden ons voor op de veranderingen in de leefomgeving en de bijbehorende veiligheidsrisico's. Om de continuïteit van de operationele inzet en de bedrijfsvoering te waarborgen spelen we in op de ontwikkelingen. Zo zorgen we ervoor dat de organisatie weerbaar is.

Ambities De politieorganisatie voorbereiden:

Er komt een onderzoek met als hoofdvraag: *Wat betekent klimaatverandering als veiligheidsvraagstuk voor het politiewerk, de continuïteit van de politieorganisatie en hoe kan de politie en haar medewerkers hierop worden voorbereid?*

We brengen de directe en indirecte gevolgen op onze organisatie in kaart waarbij we ons vooral richten op de impact op crisisinzet, handhaven en opsporen, continuïteit en de impact op de medewerkers.

Toelichting ambities:

- In **2030** hebben we uitgebreid onderzoek naar de impact op de organisatie vertaald naar concrete plannen voor bedrijfsvoering en operatie.
- In **2050** zijn we volledig klimaatbestendig en weerbaar.

Crisisinzet

De crisisinzet verandert doordat crises zich opstapelen en op meerdere plekken tegelijk plaatsvinden. Ook kan het gaan om sluipende crises. Daarnaast kan maatschappelijke onrust als gevolg van deze ontwikkelingen leiden tot problemen voor de openbare orde.

Crisis-op-crisis situatie. “Klimaatrisico's zoals extreem weer en rampen wordt steeds belangrijker in onze politietaak. Ze komen steeds vaker en heftiger voor. Neem bijvoorbeeld tropische nachten, die sociale problemen zoals geweld en conflicten kunnen verergeren. We moeten antwoorden hebben op de aankomende crisis-op-crisis situaties en de dilemma's die dat soort situaties met zich meebrengen.”

Timo Kansil, Directeur Operatiën

Handhaven en opsporen

De kerntaken van handhaven en opsporen veranderen, doordat de omvang van die vormen van criminaliteit die het milieu schaden verder toeneemt. Daarbovenop komt 'nieuwe klimaatcriminaliteit'. Denk hierbij aan diefstal van schaarse materialen, maar ook aan ondermijnende criminaliteit door het niet naleven van nieuwe wetten op bijvoorbeeld milieubelastende koelmiddelen of emissierechten.

Manifest Klimaatveiligheid. “De politie heeft een unieke verantwoordelijkheid, de mogelijkheden en de bevoegdheden om onze toekomst veilig en leefbaar te houden.”

Manifest Klimaatveiligheid, aangeboden aan de Korpsleiding namens 740 collega's

Dwarsdoorsnijdend thema: Weerbaarheid van de samenleving en de politieorganisatie.

We kunnen ons niet voorbereiden op alle mogelijke scenario's. Daarom moeten we binnen het veiligheidsdomein vooral flexibel en weerbaar zijn om gezamenlijk om te kunnen gaan met onzekerheden.

Continuïteit organisatie

De effecten van klimaatverandering raken de continuïteit van de organisatie. Schaarse middelen komen vaak uit conflictgebieden. Er kunnen problemen ontstaan met de toegang tot energie. Cruciale verbindingen kunnen uitvallen. De continuïteit van de organisatie mag hierdoor niet in het geding komen.

Jaarplandoelstelling. “We moeten inzichtelijk gaan maken welke klimaatscenario's er zijn in onze regio, tot op basisteamniveau. Dat halen we op bij de veiligheidsregio en vervolgens vertalen we dat naar de praktijk: wat betekent het als je district onder water komt te staan? Wat gaan we doen en wie zijn je partners?”

Jaarplandoelstelling n.a.v. Eenheid Management Overleg Midden Nederland

Impact op medewerker

Door de verandering in het klimaat veranderen de omstandigheden waarin politiemedewerkers werken. Het raakt de inzet van collega's. Enerzijds zorgt het voor meer maatschappelijke onrust in de samenleving. Anderzijds raakt het ook de fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers door bijvoorbeeld lange diensten bij extreem weer.

Maatschappelijke onrust. “Als politiemedewerker houd je je eigen overtuiging en het organisatiebelang strikt gescheiden. Anders kun je in conflict komen met jezelf. Persoonlijk snap ik die demonstranten goed, toch moet ik tegen ze optreden.”

ME'er, 60 jaar

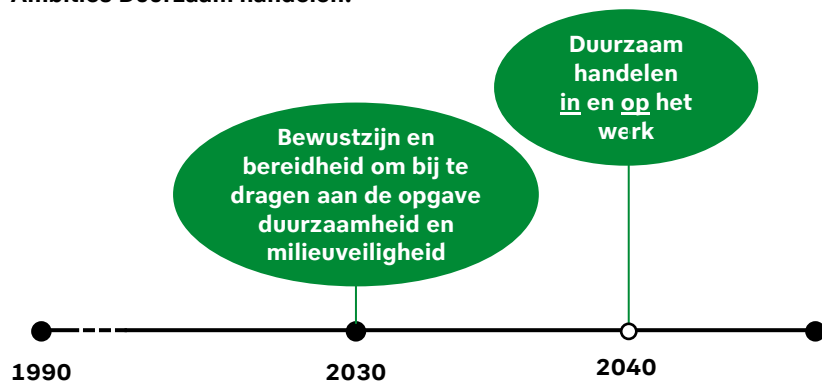

Duurzaam handelen

Duurzaam handelen speelt een sleutelrol in de route naar een toekomstbestendige organisatie. Het is essentieel voor het verduurzamen van de eigen organisatie én om onze bevoegdheden in te zetten voor een veilige leefomgeving. Dit vraagt om bewustwording, betrokkenheid en duurzaam doen in en op het werk. Het is een opgave die raakt aan alle onderdelen van de organisatie.

Verandering is geen doel op zich, maar ons handelen is ondersteunend aan het behalen van onze doelstellingen. Dit vraagt wat van beleid, organisatie, maar uiteindelijk ook van de collega. Met de rol, plek en functie die collega's vervullen heeft iedereen een andere bijdrage, klein of groot. We zetten maatwerk in om tot een passende aanpak te komen.

Ambities Duurzaam handelen:

Toelichting ambities:

In 2030...

- ...is de organisatie bewust van het belang van het verduurzamen van de eigen organisatie en de positieve impact van het politiewerk op het milieu. De organisatie is bereid om de bedrijfsvoering en de operatie daarop af te stemmen.
- ...is de politiemedewerker bewust van hoe duurzaam te handelen in en op het werk en bereid om bij te dragen aan de opgave duurzaamheid en milieuveiligheid.
- ...draagt de organisatie het belang uit van de opgave en de rol van de politie in de route naar een duurzame en milieuveilige samenleving.

In 2040...

- ...draagt de organisatie en de politiemedewerker bij aan de opgave duurzaamheid en milieuveiligheid van de politie door handelen in en op het werk.

Duurzaam handelen in en op het werk

In het werk duurzaam handelen vanuit functie, zoals een leidinggevende die duurzaamheid meeneemt in de besluiten of een collega die milieuschade een afweging laat zijn in het operationeel handelen.

Op het werk duurzaam handelen vanuit dagelijks gedrag op werk zoals de keuze van een medewerker hoe naar het werk te reizen.

Samen een duurzame stap naar voren zetten

We zetten in op het:

- **Vergroten van bewustwording** intern én extern, onder andere door het actief verspreiden van de opgave waar we als politie voor staan. Hiervoor organiseren wij activiteiten, doen aan kennisopbouw en -ontwikkeling, geven (on)gevraagd advies in besluitvorming en zetten duurzaam leiderschap in.
- **Stimuleren van betrokkenheid** bij collega's, onder andere door het opzetten en uitbreiden van diverse duurzaamheidsnetwerken, het organiseren van bijeenkomsten en acties in de eenheden en het ophalen van ideeën via onderzoek en dialogen met collega's.
- **Duurzaam handelen** in en op het werk, door onderzoek naar aspecten van gedrag en het ontwikkelen van concrete interventies. Daarnaast het aanmoedigen van collega's die al duurzame keuzes maken of initiatieven stimuleren die de milieuveiligheid vergroten.

Hoofd Operatiën "Mijn wake-up call: Ik reed met mijn dochter langs Schiphol, waar eerder een demonstratie van Extinction Rebellion was. Ik vroeg mijn dochter wat ze daarvan vond. 'Goed'," antwoordde ze resoluut. 'Maar wat vind je er dan van dat ze hekken kapot maken, moet dat echt op die manier?' vroeg ik. Haar antwoord: 'Mam, je maakt je druk om een kapot hek. Maar dit gaat over de aarde die kapot gaat.' Toen waren we beiden stil."

Nicole Bogers, Hoofd Operatiën

Duurzaamheidsambassadeurs. Hayat Chidi is als duurzaamheidsambassadeur onderdeel van een landelijk netwerk binnen de politie. Samen met Selma Bingol en Marga Stevens vormt zij het programmateam Duurzaamheid binnen de eenheid Oost-Nederland. Ze vonden het tijd om duurzaamheid op de kaart te zetten binnen de eenheid en organiseerden daarom de Week van Duurzaamheid. Hiervoor haalden zij de rondreizende expositie 'Klimaat is ook politiewerk' naar de eenheid. Ook regelden zij workshops over duurzaamheid bij de politie, stimuleerden zij collega's om op de fiets te komen en zorgden zij dat hun collega's in het zonnetje werden gezet door uitreiking van het Groene Voetje. Trots kijken zij terug op deze week: 'samen hebben we echt laten zien dat we een duurzame stap willen en kunnen zetten.'

Hayat Chidi, duurzaamheidsambassadeur Eenheid Oost-Nederland

Arbeidsvoorwaardenakkoord

"In een tijdperk waarin de gevolgen van klimaatverandering steeds zichtbaarder worden, is het belang van duurzaamheid evident. Ook de politie voelt een verantwoordelijkheid om door middel van het arbeidsvoorwaardenpakket bij te dragen aan duurzaamheid. Ook omdat dit de aantrekkelijkheid van de politie als werkgever vergroot. Medewerkers worden bij deze transitie naar een groenere politieorganisatie nadrukkelijk betrokken."

Signalen herkennen

Dumping drugsafval

- Leegstaande panden en voertuigen (met of zonder "A" markering).
- Opslag van IBC vaten/containers.
- Gedrag van voertuigen zoals busjes en aanhang-wagens in buitengebieden, vooral 's nachts.
- Samenwerking en informatie-uitwisseling met partners, vaak via app-groepen.
- Verpakkingsmateriaal zoals jerrycans, vaten, en drums.

Stroperij

- Aanbieden van wild en vis
- Overlast door wildcamera's en onverklaarbare schoten
- Netten, vallen, kooien
- Rijsporen over weilanden, lichtbakken in het veld
- Voertuigen met buitenlandse kentekens (bijv. Franse)
- Voerplaatsen om wild te lokken
- Slachtafval, kapotgebeten dieren, doodgeschoten dieren

Illegaal vogels houden

- Bij kluiscontroles van jagers controleren of er volièrès zijn
- Controleer of vogels (juist) geringd zijn
- Jaarlijkse controles uitvoeren op adressen met volièrès, opgevraagd via basisteam
- Tijdens andere bezoeken altijd controleren of er volièrès zijn
- Door dorpen lopen en letten op het geluid van vogels
- Volièrès waar vogels wild vliegen of vogels met maar één poot
- Vogelkasten aan gevels

Mest

- Januari: mest uitrijden in gesloten tijd. Let op tractors op het land!
- Februari, maart, augustus, oktober: niet onderwerken van vaste mest
- Oktober, november, december, januari: opslag van dierlijke mest op onbeschermde bodem. Let op mesthopen op het land!
- November tm februari: niet afdekken van mestopslag

Afval verbranden

- Waar rook is, is vuur: Rookpluimen waarnemen
- Vooral donker gekleurde rook wijst op het verbranden van ander afval dan schoon snoeihout
- Rookontwikkeling bij mooi, zonnig en droog weer met niet te veel wind
- Afvalverbranding rond boerderijen in de buitengebieden

Afval transport en dump

- Benodigde documenten niet aanwezig, lekkende of afvallende lading, afwijkende routes
- Afval op ongewone locaties: in kaart brengen en geregeld controleren
- Vervoer van afval in het weekend door loonwerkers
- busjes/aanhangwagens controleren in de nachtelijke uren in het buitengebied
- Afvaltransporten controle
- Vrachtvervoer van bepaalde bedrijven en locaties controleren

Vuurwerk: handel & overlast

- MMA meldingen
- Overlast in wijken, meldingen van groepen jeugd
- Via social media wordt veel illegaal vuurwerk aangeboden
- Overlastmeldingen in systemen zoals Bluespot
- Demonstraties en voetbalwedstrijden waar vuurwerk gebruikt kan worden
- Overlastmeldingen burgers

Milieubelasting door bedrijven

- Illegale lozingen van bv olie of schoonmaakmiddel
- Letten op bedrijventerreinen voor bijzonderheden zoals afval, interessante branches
- Meldingen omgevingsdiensten
- Olievlekken op binnenplaatsen, dorre vegetatie, losse flessen olie op de grond
- Vieze waterputten en dode bomen rondom schoonmaak-bedrijven

Politiewerk met milieu-impact

Niet alleen de milieugent –specialist of –rechercheur maakt impact op het milieu met zijn werk. Veel vormen van criminaliteit zijn van nadelige invloed op het milieu. Enkele voorbeelden:

- (Illegaal) vuurwerk
- Drugs productie, handel en gebruik
- lachgas
- Cybercrime
- Verkeersovertredingen en joyriden
- Afval, peuken en kauwgom op straat gooien
- Brandstichting
- Smokkel van sigaretten
- Handel in illegale goederen zoals merkkleding

Daarnaast is er ook politiewerk dat niet direct het milieu verbetert maar wel bijdraagt aan milieuveiligheid.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Signaleren van milieuproblemen die we (nog) niet met opsporing aan kunnen pakken
- Faciliteren van vreedzaam protest tegen grote vervuilende bedrijven
- Aanpakken van de verspreiding van desinformatie en verbindende rol pakken bij polarisatie
- Adviseren en consulteren bij nieuwe wet en regelgeving die het klimaat gaat helpen
- Het goede voorbeeld geven

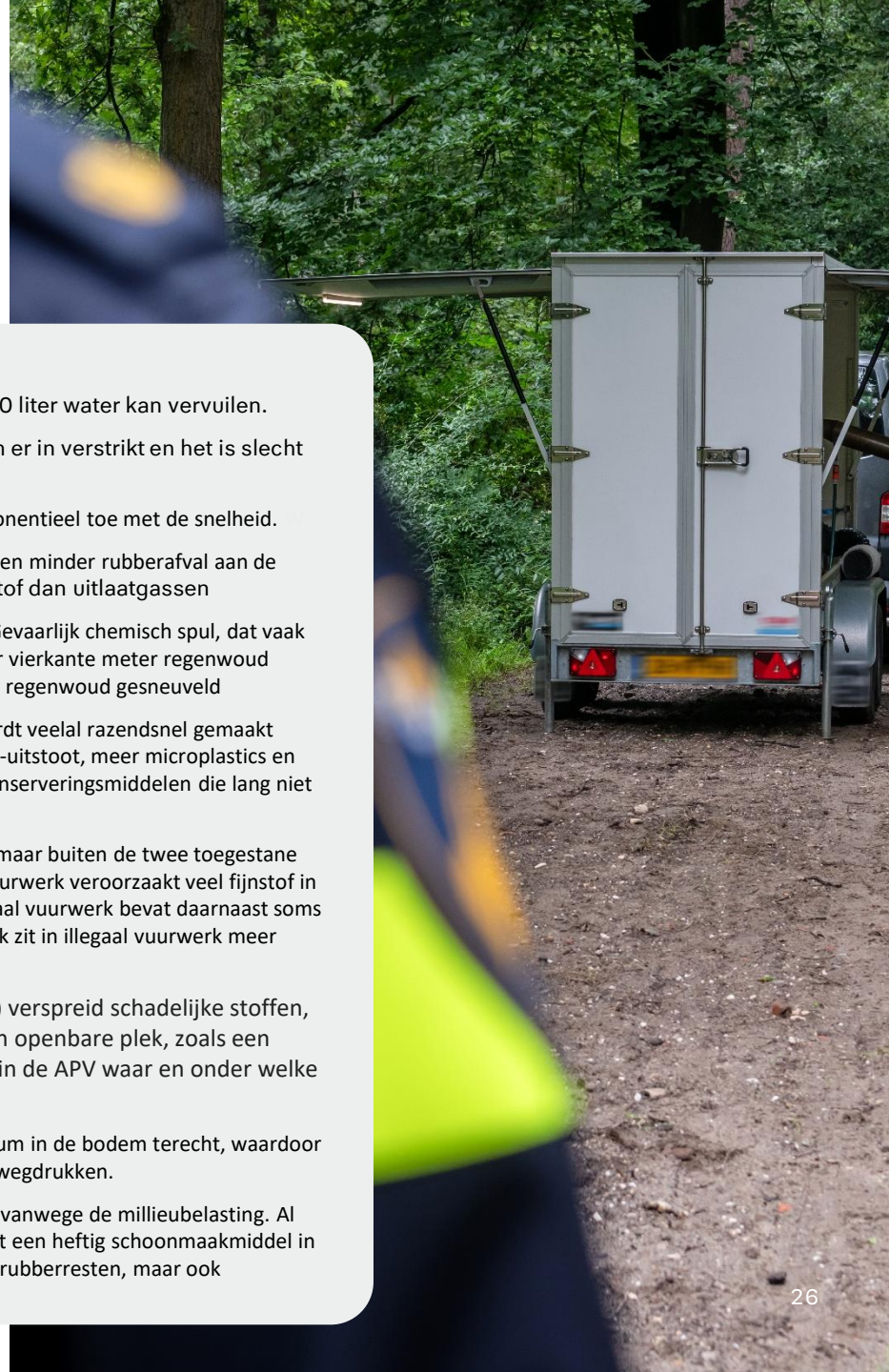
10x aanspreken op vervuilend gedrag

Gedrag

1. Peuk op straat gooien
2. Afval op straat gooien
3. Te hard rijden / opgevoerd voertuig
4. Rijden met zachte banden
5. (hard)drugsgebruik
6. Illegale merkkleding verkopen
7. Vuurwerk afsteken
8. Vuur stoken (of afval)
9. Hondenpoep niet ruimen
10. Auto wassen op straat

Waarom

1. Omdat je met het niet opruimen van je sigaret tot 1000 liter water kan vervuilen.
2. Afval vervuult onze bodem, dieren eten het op of raken er in verstrikt en het is slecht voor onze gezondheid.
3. De CO2 uitstoot en de uitstoot van afvalstoffen neemt exponentieel toe met de snelheid.
4. Banden op spanning besparen brandstofverbruik en verliezen minder rubberafval aan de weg. Autobanden zorgen voor duizend keer meer fijnstof dan uitlaatgassen
5. Eén kilo drugs levert dertig tot veertig liter drugsafval op. Gevaarlijk chemisch spul, dat vaak in de natuur wordt gedumpt. Voor elke gram cocaïne is vier vierkante meter regenwoud gesneuveld. Voor elke gram cocaïne is vier vierkante meter regenwoud gesneuveld
6. Nep merkkleding is oneerlijke concurrentie. De kleding wordt veelal razendsnel gemaakt onder barre omstandigheden en leidt bijvoorbeeld tot CO2-uitstoot, meer microplastics en vervuiling van grond en water door onder meer verf- en conserveringsmiddelen die lang niet altijd voldoen aan Europese eisen.
7. Vuurwerk afsteken is milieutechnisch nooit een goed idee maar buiten de twee toegestane dagen om kun je het ook beboeten en in beslag nemen. Vuurwerk veroorzaakt veel fijnstof in de lucht en zware metalen in de bodem en het water. Illegaal vuurwerk bevat daarnaast soms zeer schadelijke stoffen, zoals cadmium en perchloraat. Ook zit in illegaal vuurwerk meer buskruit.
8. Kampvuur (zelfs wanneer van schoon en droog hout) verspreid schadelijke stoffen, zoals fijnstof en roet. In principe is vuur maken op een openbare plek, zoals een pleintje of een bos, verboden. Als het wel mag, staat in de APV waar en onder welke voorwaarden.
9. Door de hondenpoep komt er extra stikstof, fosfaat en kalium in de bodem terecht, waardoor planten zoals grassen gaan woekeren en andere vegetatie wegdrücken.
10. In veel APV's is het wassen van je auto op straat verboden vanwege de milieubelasting. Al het vuil dat je van de auto afwast komt namelijk samen met een heftig schoonmaakmiddel in het grond- en oppervlaktewater terecht. Denk aan olie- en rubberresten, maar ook schilfertjes metaal en lak.

Duurzaamheid bespreken

Duurzaamheid, Milieuveiligheid...

Geef het beestje een naam, zolang we hem maar in de bek kijken. We weten beter dan ooit hoe ons menselijk gedrag onomkeerbare effecten heeft op de kwaliteit van onze leefomgeving, zoals klimaatverandering en de vele problematische en soms dodelijke gevolgen daarvan.

Omdat het eerlijker kan, omdat het goed is voor onze veiligheid en omdat we met ons blauw-groene hart allergisch zijn voor onrecht: we passen ons aan. Van fluitende koploper tot worstelende hekklesluiter.

In een snel veranderende wereld verschuift ook onze mening over wat we wenselijk, acceptabel, moreel verwerpelijk of crimineel vinden. En ook wat we op en in ons werk normaal vinden. Daar moeten we het over hebben met elkaar!

Veel medewerkers vinden het thema duurzaamheid belangrijk, maar vinden het soms lastig om het gesprek hierover aan te gaan. Die gesprekken zijn hard nodig om ons handelen te verduurzamen.

Tips voor een goed klimaatgesprek

- Luister oprecht naar de ander en vraag er op door
 - Luister om te begrijpen, niet om te antwoorden.
 - Begin bij een punt dat er voor de ander toe doet
 - Hoe meer mensen zich begrepen en gerespecteerd voelen, hoe meer ze open staan voor reflectie – ook op hun eigen gedrag en gedachtes.
- Plant zaadjes, trek niet aan het gras
 - Sociale normen verschuiven, doordat we steeds meer mensen in onze omgeving (waarmee we ons verbonden voelen) daarmee bezig zijn.
 - Mensen komen liever zelf tot een nieuw inzicht, dat komt vaak pas veel later dan het gesprek.
 - Je hoeft dus niet direct acties aan het gesprek te hangen, vertrouw op de zaadjes die je plant.
- Accepteer ambivalentie en beweeg mee met weerstand
 - Gedragsverandering begint altijd met een klimaatspagaat: je wil iets, en tegelijkertijd ook niet: verken dat in gesprekken, daar zit veranderkracht!

10 x vergroenen op het werk

1. Plantaardig lunchen
2. OV pas aanvragen
3. Klimaatgesprekken voeren met collega's
4. Fietsen ipv auto pakken of carpoolen
5. Trakteren met fruit of koeken ipv taart
6. Minder printen, wat je print dubbelzijdig en zwart wit.
7. Minder mailen, wat je mailt met minder mensen in cc en bijlagen via linkjes vanaf een centrale plaats
8. Geen bloemen meer geven of vragen maar bv droogbloemen of een boompje.
9. Minder schermen gebruiken en schermen die je gebruikt in dark mode zetten
10. Online vergaderen inkorten

5x vergroenen in het werk

1. Ga met collega's in gesprek over de veiligheidsrisico's van klimaatverandering voor het team of bureau waar jij werkt.
2. Zet je ogen en oren open voor werkprocessen in jouw omgeving die duurzamer kunnen. Zet je tanden erin, pas het werkproces aan en schreeuw je successen én je worstelingen van de daken zodat collega's er van kunnen leren!
3. Zorg dat er op jouw hele team minder reisebewegingen gemaakt worden, of geen bloemen meer uitgedeeld worden
4. Ontwerp een interventie die milieuschade voorkomt
5. Ga in gesprek met de milieu-agent in jouw basisteam of eenheid en vraag hem hoe je hem kan helpen met het signaleren van signalen van milieuvervuiling.

Voorbeeldrol

Naast het bespreken van duurzaamheid kun je op nog vele andere manieren je ecologische “handafdruk vergroten”:

- Een goede **communicatiestrategie** is key! Informeren of activeren om voetafdruk te verkleinen en duurzaam te leven.
- **Kennisprogramma's** over klimaatverandering, een duurzame bedrijfsvoering en milieuveiligheid;
- Wissel ideeën en ervaringen uit tijdens de koffie of een **workshop** en ga samen aan de slag;
- **Integraal samenwerken en verbinden** met andere duurzame bedrijven- en of initiatieven maar ook met netwerken en programma's binnen de politie. Groen doen hangt bijvoorbeeld nauw samen met gezondheid wat weer bijdraagt aan duurzame inzetbaarheid;
- Collega's kunnen zich **veilig en laagdrempelig** uitspreken over groene en duurzame zaken die zij belangrijk vinden binnen onze organisatie en deze zorg ook omzetten in actie.

Kansen herkennen : impact op onze leefomgeving

Werkomgeving

- Energieverbruik van verwarming, koeling, verlichting en apparatuur.
- Gebruik van vervuilende materialen bij bouw of renovatie.
- Waterverbruik en -beheer.

Mobiliteit

- CO₂-uitstoot door productieketen (elektrische) auto's (woon-werkverkeer en dienstauto's).
- Verbruik van fossiele brandstoffen.
- Luchtvervuiling door fijnstof

Faciliteiten

- CO₂-uitstoot door energieverbruik van schoonmaak en onderhoud.
- Afval door niet-recyclebare materialen en chemicaliën.
- Bodem- en watervervuiling door schadelijke schoonmaakmiddelen.
- Afvalbeheer en recycling.
- Circulaire en duurzame verwerving en verwerking van kleding en uitrusting.
- Spullen (relatiegeschenken, cadeaus, kantoorartikelen etc.) zorgen in de gehele keten voor veel CO₂ uitstoot.

Eten en drinken

- CO₂-uitstoot voedselproductie, voornamelijk voor dierlijke eiwitten
- Waterverbruik bij de productie van voedsel, vooral voor gewassen en vee.
- Landgebruik en ontbossing door de uitbreiding van landbouwgrond waardoor verlies biodiversiteit.
- Afval door voedselverspilling en (plastic) (single use) verpakkingen.

Duurzame werkgever

- Door verstening en luchtvervuiling is de werkplek minder gezond en heeft een negatieve impact op het welzijn.
- Door niet te voldoen aan wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen en gezondheid en welzijn van medewerkers kiezen (toekomstige) collega's voor andere werkgevers.

ICT

- CO₂ uitstoot door energieverbruik door servers, datacenters, computers en smartphones.
- E-waste door verouderde hardware.
- Dataverkeer: Energieverbruik van digitale netwerken (internet, cloud).

Ecopositieve impact maken

Werkomgeving

- Energie-efficiëntie: Investeren in isolatie, zonnepanelen en energiezuinige verlichting.
- Groene daken, wanden en bedrijventerreinen: Verminderen van hitte-eilandeffecten en bevordering van biodiversiteit.
- Duurzaam bouwen: Gebruik van gerecyclede materialen, laag-emissiematerialen, en circulair bouwen.
- Slimme technologieën: Slimme thermostaten en sensoren om energieverbruik te optimaliseren.
- Minder energieverbruik door bewust menselijk handelen.

Mobiliteit

- Stimuleren fiets en OV;
- Stimuleren van elektrisch vervoer: Overstappen op elektrische auto's, kan de CO₂-uitstoot drastisch verlagen.
- Carpoolen en gedeeld vervoer: Minder voertuigen op de weg vermindert de totale uitstoot.
- Gebruik van duurzame brandstoffen.
- Minder reisbewegingen door bewust anders werken.

Faciliteiten

- Gebruik van milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen: Vermijden van schadelijke chemicaliën.
- Optimalisatie van energiegebruik: Investeren in energiebesparende apparaten.
- Afvalreductie en recycling: Beter scheiding van afval, implementatie van circulaire processen.
- Minder en circulaire inkoop van (relatie)geschenken en kantoormeubilair- en artikelen.
- Minder spullen door bewust consumeren.

Eten en drinken

- Lokaal en seizoensgebonden eten: Vermijden van transportgerelateerde uitstoot
- Plantaardig dieet: Minder vleesconsumptie heeft een directe invloed op het verlagen van de ecologische voetafdruk (minder CO₂ en waterverbruik).
- Zero-waste initiatieven: Vermijden van voedselverspilling en single use verpakkingen.
- Verantwoord inkopen: Het kiezen van gecertificeerde duurzame en biologische producten.

Duurzame werkgever

- Groene, duurzame arbeidsvoorwaarden
- Online en hybride werken en opleiding: Vermijden van reiskosten en de ecologische impact van reizen door online trainingen en overleggen te organiseren.
- Groene evenementen: Duurzaam organiseren van evenementen ook, door digitale of hybride formats te kiezen.
- Inrichting Green Teams in de eenheden om ideeën te delen en elkaar te inspireren.
- Educatie en bewustwording van medewerkers, zodat duurzame keuzes intrinsiek en actief worden gemaakt.

ICT

- Energie-efficiëntie van datacenters.
- Hergebruik van hardware: Vervangen van apparaten door energie-efficiëntere modellen, hergebruik van oude apparaten.
- Cloud-gebruik optimaliseren: Groene cloudoplossingen kiezen en dataverkeer minimaliseren.
- Digitale archivering en papervermijding: Vermijden van printen en gebruik maken van digitale documenten.
- Regelmatige bewuste digitale schoonmaak.

Cultuur- en gedrag:

- Kennis en kunde omzetten in actie!
- Green teams inrichten
- Leiderschapsontwikkeling
- Duurzame besluitvorming
- Meten is weten = onderzoeken en monitoren

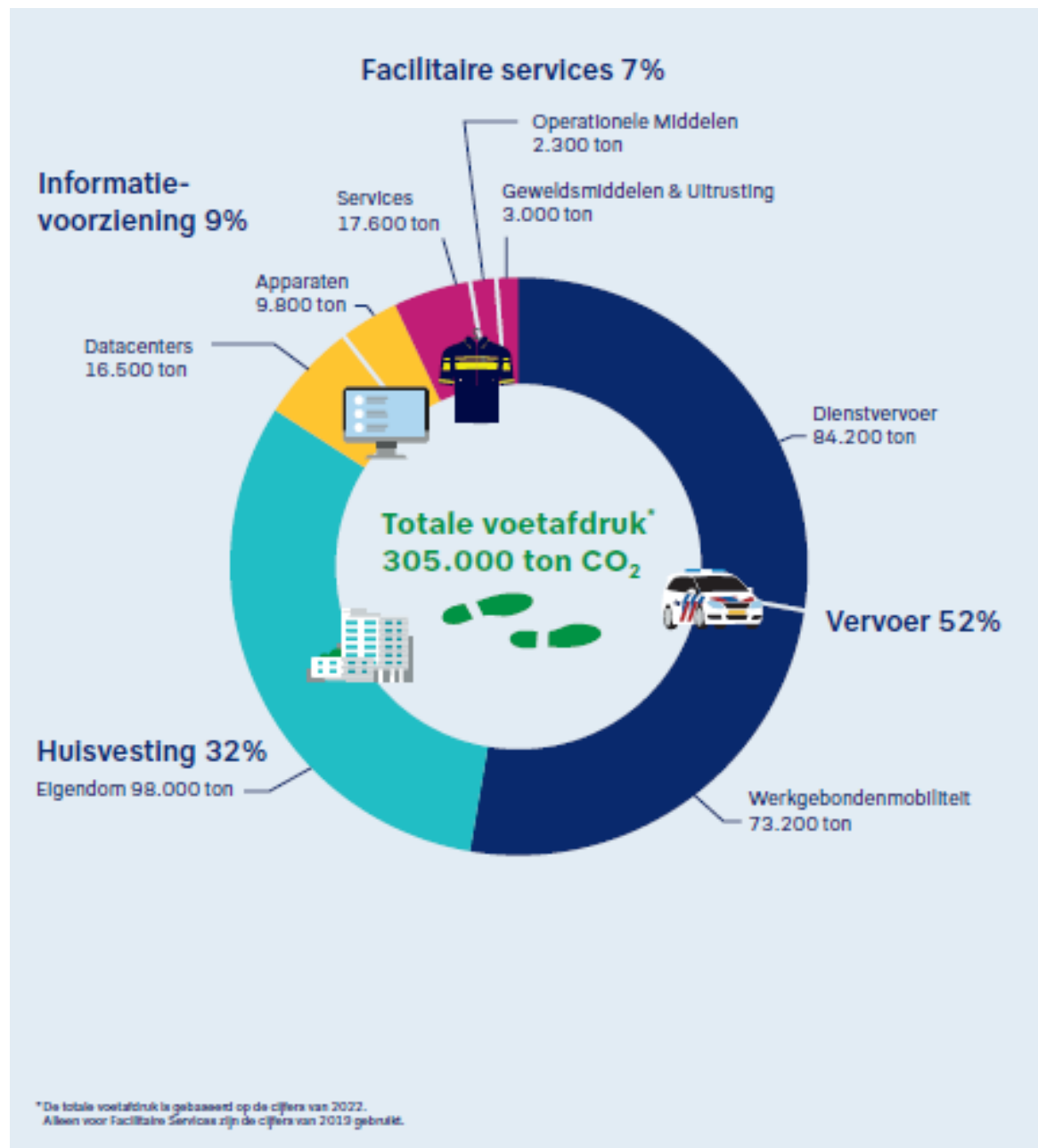
DIT IS HET LEKKERSTE BROODJE KRISST OOST!

Kansen spotten

De politie leeft op grote voet. In 2022 was onze voetafdruk 305.000 tot CO₂, dat is 60% van de voetafdruk van de gehele rijksoverheid.

Op de afbeelding hier links zie je op welke vlakken de grootste besparingskansen zitten. Van deze kansen hebben we op Bluethema bij 'beleid' een routekaart gemaakt waarin de stappen staan om tot 60% Co₂ reductie te komen in 2030.

Op de volgende pagina een korte samenvatting daarvan.

Duurzame doelen van de politie.

60% CO₂ reductie
In 2030 t.o.v. 1990

Klimaatneutrale bedrijfsvoering
In 2050

MILIEU

SOCIAAL

Werkgeverschap
Mensen duurzaam inzetten

Inkoopkracht
Maatschappelijk verantwoord inkopen

Vervoer

Elektrische voertuigen: In 2030 is 40% van het wagenpark elektrisch.

Groene energie: In 2026 wordt 100% groene stroom ingekocht.

Woon-werk- en dienstrelzen: verduurzamen en verminderen.

Huisvesting

Renovatie- en nieuwbouw-projecten: bouwen van energiezuinige panden met aandacht voor circulair materiaalgebruik en klimaatbestendige keuzes.

Onderhoud: energiemangement om het energiegebruik in panden te optimaliseren, kiezen voor duurzaam en circulair materiaal bij vervangingsingrepen.

Zon op daken: 40.000 m² zonnepanelen op politiedaken in 2024.

Informatievoorziening

ICT apparatuur: verminderen, hergebruiken en recycelen van producten.

Datacenters: verminderen en vergroenen van het energieverbruik en verslimmen van gebouwen.

Facilitaire services

Een aantal voorbeelden:

- **Eten en Drinken:** meer plantaardig aanbod en minder voedselverspilling.
- **Grondstofmanagement:** meer hergebruik grondstoffen en minder restafval.
- **Uitrusting:** meer hergebruik van uitrusting.
- **Kantoormeubilair:** circulaire inzet van kantoormeubilair.

Voorbeelden: extreme hitte, zware regenval, zeespiegelstijging, storm, overstromingen van kust en rivieren, extreme droogte, bosbranden. **Politie zal vaker als eerste hulpverlener in de frontlinie staan**, INTERPOL raadt aan hiervoor te trainen. Rampen worden doorgaans gevolgd door **stijgingen in de criminaliteit**, met name eigendomsriminaliteit en huiselijk geweld.

Directe schade en rampen

Hogere overheidsuitgaven aan o.a. solidariteitsfondsen, minder belastinginkomsten. Vastgoed- en verzekeringsmarkten moeten premies verhogen. Financiële instellingen krijgen meer kans op wanbetalers. Een instabiele economie heeft een **positief effect op verschillende bestaande vormen van criminaliteit** en biedt kansen voor nieuwe illegale markten.

Economie

Een combinatie van risicofactoren zoals klimaatverandering, vervuiling, niet duurzame landbouwpraktijken en waterbeheer en sociale ongelijkheid bedreigt onze **voedselzekerheid**. Dit effect is het grootst in Zuid Europa. Verminderde toegang tot voedzaam voedsel heeft ook invloed op menselijke gezondheid en sociale rechtvaardigheid.

Voedsel

Marine ecosystemen, ecosystemen aan de kusten en bossen worden bedreigd door klimaatverandering, wat een verlies van biodiversiteit en sterfte en afname van de ecosystemediensten zoals drinkwater. Gezonde bossen hebben een belangrijke rol bij het afremmen van klimaatverandering. **Dit biedt kansen voor bv (georganiseerde) milieucriminaliteit.**

Ecosystemen

Schade aan gebouwen door overstromingen, extreem weer en droogte. Transportnetwerk over zee, land en binnenwateren lopen risico. Energievoorziening kan overbelast raken en uitvallen door gevolgen van hitte en droogte op de energieproductie, -transmissie en piekvraag. **Inzicht nodig in onze kritieke infrastructuur en de kwetsbaarheid daarvan.**

Infrastructuur

Hitte veroorzaakt stress voor buitenwerkers en verhoogt overlijdensrisico voor m.n. ouderen. Hete zomers en milde winters en waterstandschoommelingen creëren gunstige omstandigheden voor bv tropische en andere ziekteverwekkers en infectieziekten die via water overdraagbaar zijn. **Dit legt ook druk op het zorgsysteem.**

Gezondheid

- Mondiale Crisis treft reeds **kwetsbare landen buiten EU** het hardst. Tegen 2050 zo'n 216 miljoen klimaatvluchtelingen op zoek naar ofwel een veilige woonplaats ofwel naar (il)legale wegen om snel weer bestaanszekerheid op te bouwen. (zie ook criminaliteit rondom schaarste)

- Als klimaatverandering ongecontroleerd doorgaat is de **Noordpool in 2040 ijsvrij**. Legt nieuwe kansen voor illegale mijnbouw (aardgas) en nieuwe smokkelroutes bloot.
- Ontevredenheid over de reactie van autoriteiten leidt tot **protesten en onrust** wereldwijd en kan ook nieuwe vormen van extremisme of **ecoterrorisme** aanwakkeren.
- In de reactie van de wetshandhaving op de klimaatverandering zal de snelle ontwikkeling van **technologie en AI** een belangrijke rol spelen, onder meer bij het verspreiden van desinformatie over klimaatverandering

Overig

Klimaatverandering

VOORBEREIDEN OP KLIMAATVERANDERING*

crisis continuïteit mens opsporen

Wetgeving

t.b.v. mitigatie

t.b.v. adaptatie

- Strenge klimaatregelgeving kan ook nieuwe vormen van fraude aanmoedigen, zoals CO2 compensatiefraude met spookbossen of emissierechtenfraude.
- Snel strengere wordende stikstofregels vraagt om gepaste handhaving en veroorzaakt mogelijk onrust bij boeren.
- Omzeilbare regelgeving rondom verwerking elektronisch afval heeft transnationale handel in elektronisch afval veroorzaakt. Ongeveer 34 miljoen ton elektronisch afval per jaar wordt illegaal verwerkt of opgeslagen.
- Mis- en Desinformatie over klimaat en greenwashing vraagt om regels en handhaving
- wetvoorstel Ecocide in behandeling, maakt milieuschade makkelijker vervolgbaar
- Beleidsontwikkeling om veerkracht ecosystemen te herstellen is nodig, zoals natuurherstelwet.
- CSRD en CSDDD vergroten voorspelbaarheid en toezicht op risico's en kansen tbc klimaatmitigatie.

- Er wordt beleidsontwikkeling geadviseerd om vraag en aanbod van voedzaam voedsel te reguleren om concurrentie te voorkomen en het betaalbaar te houden. Ook advies voor meer consistentie en samenhang binnen EU op voedselproductie en voedselveiligheid.
- Advies gemeenschappelijk visserijbeleid ter preventie van georganiseerde criminaliteit in de visserij.
- Advies EU Kaderrichtlijn veiligheid en gezondheid op het werk
- Als Nederland nieuwe maatregelen neemt tegen klimaatverandering zullen deze ook gehandhaafd moeten worden, bv regels omtrend waterdoorlatende verhardingen.

Criminele kansen door de energietransitie zoals **georganiseerde misdaad** bij de inwinning van Lithium en Kobalt

Nieuwe vormen van **criminaliteit rondom schaarste**, bijvoorbeeld Cryptojacking: het illegaal minen van bitcoins op andermans energie

Schaarste

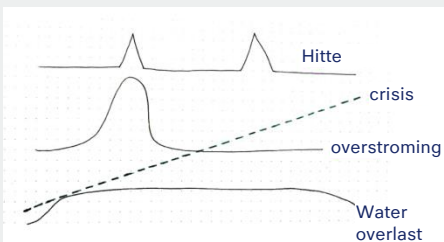
In kwetsbare landen ontstaan **illegale markten** voor basisbehoeften zoals water

Voor de continuïteit van ons werkproces is het belangrijk dat we **onafhankelijk van grond- en brandstoffen** die mogelijk schaars worden kunnen functioneren.

Klimaatverandering als urgent veiligheidsvraagstuk

De leefomgeving verandert drastisch door hoe we met de wereld omgaan. Dit brengt nieuwe bedreigingen met zich mee. Het is een “existentieel probleem”, dat overal doorheen gaat en alles raakt. Om als politie op tijd goed voor te kunnen bereiden, wordt opgeroepen om de aantasting van onze leefomgeving, het klimaat in het bijzonder, als urgent veiligheidsvraagstuk te benomen. “*We moeten nu handelen, om te voorkomen dat het in 2030 volledig uit de hand is gelopen en we niet meer continu inzetbaar zijn*”. De komende 2 jaar doet de politie onderzoek naar het effect van klimaatverandering op ons politiewerk. Het project werkt vanuit verschillende samenwerkingen aan kennisopbouw en de doorvertaling van kennis naar weerbaarheid en perspectief. De benodigde voorbereiding op de effecten van klimaatverandering wordt onderzocht met onderzoek op deze vier kernthema's:

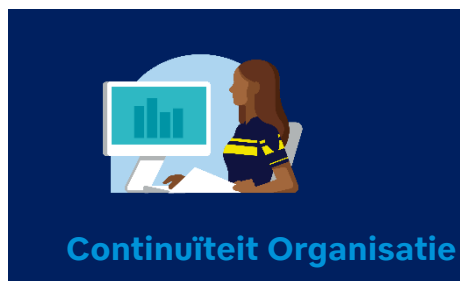
Voorbereiden op een stapeling van crisissen, als gevolg van klimaatverandering, die tegelijkertijd plaatsvinden en op verschillende plekken.

Handhaving | Spanning en toename demonstraties, Schaarste, klimaatmigratie

Opsporing | Kennis over wet-regelgeving en nieuwe vormen van criminaliteit

Hebben ze het thuis kunnen drooghouden?

Kunnen onze kritische processen door blijven draaien bij hevige overstromingen of stroomuitval?

Misschien had ik daar ook moeten staan

Pfff... Warm pak.

Meer weten?

Alle relevante informatie en contactgegevens zijn te vinden op de [Blue Thema pagina Duurzaamheid & Milieuveiligheid](#).

